

# Марія Коваль

(13 р., СЗОШ №1, м. Львів)

(скорочено)



Життя. Воно у кожного одне і незбагнене. Життя тобі дароване Богом. Це Бог благословляє батьків дітьми: когось – гарними, чесними, стараними, слухняними; декого – злими, заздрісними, лінивими, пустими. Потрібно пам'ятати: якщо це дар, то його необхідно прийняти належним чином і бути за це вдячним, адже людина – це цілий Всесвіт.

«Під кожною могильною плитою лежить світова історія», – так писав німецький поет Г. Гейне, тому до кожного людського життя варто підходити з більшою повагою, як до найбільшої коштовності.

Найголовніше – збагнути цінність людського життя і прожити це життя достойно, гідно, чесно, справедливо, адже воно настільки коротке, що навіть уявити собі цього неможливо.

Думка про короткочасність нашого життя мене ніколи не тривожила. Жила собі дівчинка своїм життям, часом дратувалась через те, що мама щоразу до неї прискіпється й пояснює: чому і що потрібно робити, а що – ні. Як потрібно поводитись в тій чи іншій ситуації. А особливо допікали її слова: «От подивись: по телевізору показують тих чи інших дітей або людей. Послухай про них і зроби свій висновок». Мені ці слова дошкуляли. Не завжди хотілось ту чи іншу ситуацію приміряти на себе. Так би, мабуть, і тривало, якби не події 1 грудня 2013 року.

А все почалося рік тому, коли молоді хлопці і дівчата, старші від мене на 5-10 років, вийшли на Майдан, щоб відстояти наше майбутнє. Я не була у вирі цих подій на Майдані, але, як і сотні тисяч таких самих дітей, не могла відвести погляду від екрана телевізора. І все тільки для того, аби почути свіжі новини про те, що відбувається там, на Майдані. Ще тоді я не розуміла до кінця, що відбувається в країні. Мені здавалося дивним, що мої рідні плачуть за померлими чужими людьми, як за родичами. Було дивним прохання мами про молитву за мир у нашій державі. Була незрозумілою смерть львів'янина Юрія Вербицького, якого в останнюю дорогу проводжав весь Львів. А мій тато був присутній на похороні і розповідав, що до церкви неможливо було пройти, адже люди заповнили все подвір'я навколо церкви, а хто не міг зайти на подвір'я, той стояв за парканом та молився за людину, яка віддала своє життя за мою державу...

Це була одна з перших смертей, які сталися на Майдані. А всіх цих смертей була сотня. Це були люди різного віку, різного статку... Та й багато чого у них було різного. Та об'єднувало їх, на мою думку, одне – всі вони, та й тисячі інших, що стояли на Майдані, любили свою «Україну у сні й наяву», любили її тоді і люблять її зараз так, як тільки вони вміли і вміють любити «в годину щасливу і в радості мить»... та й «у годину негоди».

Події цього часу: знущання над студентами, побиття їх, переслідування активістів-патріотів, «небесна со-

тня» – все це чорною стрілою влучило у мое серце. Багато чого тоді я не розуміла, зверталась до старших за пояс-ненням, але ті жахіття, які відбувались на Майдані Незалежності, зворушили і перевернули мое світосприйняття. Такого, мабуть, до цього часу не було, щоб діти сиділи в мережах і переглядали останні новини. Саме тоді я збаг-нула, що життя може обірватись будь-якої хвилини; це не залежить від того, скільки тобі років.

Виявилось, що зміст життя не у тому, що з'їсти і у що вдягнутись. Змістом життя мільйонів людей стала доля їх країни, майбутнє дітей. Ця думка, ця ідея вивела людей на Майдан. Дала сили та наснаги вистояти у ті люті морози, не скоритись, не благати помилування, а відстоювати свої права та свободу. Хотіли мої земляки показа-ти, що вони вірять в Україну, що не бояться нічого, що в змозі постояти і за себе, і за своїх близьких, і за зовсім незнайомих людей. Їх об'єднувало те, що всі вони українці, їх об'єднувала віра. Українці виходили на площі і браталися на наших очах. Людей об'єднувала віра в добре і світле майбутнє України. Вони насправді вірили, що своїми силами зможуть все подолати, зробити Україну сильною та незалежною матір'ю своїх дітей.

Та не тільки вони в це повірили, в це повірила наша північна сусідка – Росія, крім того, ще й дуже цього злякалася. Тому, напевно, їй вирішила вести війну, щоб довести українцям, що вона могутніша, що нам її не по-долати. Та керівник Росії прорахувався: український народ – не з лякливих. Ми впевнено вирішили йти до кінця. Наше бажання бути незалежними настільки сильне, настільки об'єднало нас усіх, що тепер українців вже ніщо не зупинить.

Незалежно від того, скільки нам років чи якою мовою ми розмовляємо, ми любимо свою країну. А ще ми по-винні пам'ятати, що не всі виховувались так, як ми: ходили в українські школи, вдома і в колі друзів спілкувалися українською мовою. А тому не потрібно звертати уваги на те, якою мовою розмовляють люди. Більше значення має те, що вони хочуть нам сказати. Зараз доволі часто можна зустріти українця, що спілкується російською мовою і поважає людей, які живуть в Україні, наші традиції та культуру, така людина також варта нашої поваги. Адже ми не знаємо, де і як вона виховувалась. Також ми повинні поважати і росіян, тому що вони люди, а у кожної людини може бути своя точка зору, яка може відрізнятися від нашої.

І, крім того, у жителів Росії зараз є «нав'язлива думка», хоча вони переконані на сто відсотків, що це їхня власна думка. Зараз ви, напевно, подумаете: «Що вона верзе?» або «Чому вона в цьому так впевнена?». А я вам скажу, що ви самі можете в цьому переконатися, переглянувши їхні новини. А розповідають там про бандерівців, які експлуатують дітей і наживаються на дитячій праці. Недавно показували, як українці перетинали кордон з Польщею на перепускному пункті «Шегині», а висвітлили це так, ніби українці перетинають кордон з Росією. І це не єдиний випадок, були й інші. Наприклад, показували жінку, яка начебто приїхала з Донбасу і, за її свідчен-нями, маленького хлопчика на очах матері українські воїни розіп'яли на хресті, як Ісуса. Це зайвий раз доводить брехливість російських ЗМІ. На мою думку, це підкresлює, що влада в Росії просто бойтесь українського народу, саме тому керівництво нашого «старшого брата» вирішило запрограмувати свій народ на ненависть до України та її людей, до всього українського. Звичайно, навіщо їм народ, який може мати свободу слова і прагне жити в країні з європейськими цінностями та рівнем життя. Наприклад, Росія анексувала Крим, пообіцявши кримча-

нам кращу долю. А що кримчани отримали натомість?! Як пише одна французька газета, «прилавки в магазинах Криму нагадують часи СРСР». Та і це ще не все. Росія ошукала кримчан, так і не надавши їм обіцянних пільг щодо проїзду в пасажирському транспорті. І взагалі, окупація Криму – це просто «показуха». Росія хотіла показати, що вона сильніша за Україну, що їй під силу все. Крим їй потрібен просто для того, щоб розширити свою територію. А тому керівництво цієї країни готове очорнити й оббрехати всіх, хто їм посміє у цьому завадити. А найцікавіше, що за зразок їм слугує Йозеф Гебельс, рейхс-міністр народного просвітництва і пропаганди нацистської Німеччини. Так-от, саме він сказав, що «чим нахабніша брехня, тим швидше в неї повірять». Саме таким правилом керується верхівка держави, а підконтрольні їм ЗМІ щодня «поливають брудом» українську владу, український народ. Ну, хоча б взяти їх розповідь про українських вчителів, які на уроках природознавства закликали дітей рятувати взимку синьо-жовтих синиць і вбивати снігурів, які кольором свого пір'я символізують Радянський Союз та Росію. А ще раніше російська пропаганда розповіла про те, що бійцям АТО порадили грітися «кров'ю немовлят». Крім цього, виявляється, «каратегі вбивають людей на Донбасі за клаптик землі і раба». І таких «ляпів» в соціальних мережах можна знайти дуже багато.

На кого ж вони розраховані? Швидше за все, на самих себе: самі вигадають, самі розкажуть, опублікують і, звичайно, самі будуть боятися. Бо ми знаємо, що це не так. А для чого займатися самообманом? Ну, напевно, для того, щоб перед світом цією брехнею себе виправдати. Та грець з ними і їх так званою «правдою».

А ми?.. Ми?.. Ну, а що ми, точніше всі, хто захищає свою Батьківщину? Ми маємо пам'ятати, що є християнами. Саме тому українці повинні молитися за всіх – і за ворогів також, за їх навернення. Та й на все воля Божа. У цій ситуації, та й, зрештою, і в інших, на все Його воля. Адже, як розповідає моя бабуся, існувала держава – Радянський Союз. І була вона сильна, могутня, проіснувала вона 74 роки, та враз її не стало.

Так буває з усіма, хто не виконує, а точніше – порушує заповіді Божі. А сьогодні їх порушенено дуже багато: не вбивай; не пожадай нічого, що є власністю близького твого; пам'ятай день святий святкувати; не кради; не свідчи неправдиво на близького свого – чи не надто великий перелік порушень. І якщо деякі порушення можна виправити і цим самим перепросити людей і Бога, то п'яту заповідь «не вбивай» виправити неможливо, бо кожне людське життя є найбільшою цінністю.

Тому, слухаючи страшну інформацію про жертви, які вже є у цій неоголошенні війні, зауважуеш, що загиблих людей вже рахують на кількість, а не за прізвищами та іменами. Тоді на думку спадають слова Ремарка: «Смерть однієї людини – це смерть, смерть двох мільйонів – лише статистика». І від цього стає страшно. Ми звикаємо до статистики, а насправді – це велика трагедія, яка отрує нашу душу. Та рятує лише одне – молитва. Молитва в церквах, молитва у домівках: за всіх, хто сумлінно виконує свій обов'язок і захищає терени нашої держави, і за всіх полонених, та за їх повернення до домівок, і за поранених та їх швидке одужання; та, напевне, найголовніше – за всі невинно убієнні душі. І тоді починаєш розуміти слова Анаїс Нін: «Люди, які живуть глибоко, не мають страху смерті». Це, мабуть, єдина розрада і втіха для всіх людей, чиї рідні віддали своє життя за нас, за те, щоб ми жили. Та лише тоді, коли, стоячи на колінах, звертаєшся з проханням про помилування до Бога, починаєш



розуміти, як близько одне біля одного стоїть життя і смерть у всіх своїх проявах, тоді стає страшно. Тоді в кінці служби Божої щиро взиваєш:

«Боже великий, єдиний...»

Молимось, Боже єдиний, за волю і за добру долю для всіх людей, а ще просимо доброго світу... а що ще нам потрібно на своїй, Богом даній землі? Що ще може просити людина для себе та своїх рідних?.. Звичайно, всі ми завжди просимо здоров'я. Та й зичимо один одному здоров'я. Віднедавна до переліку побажань додали побажання «мирного неба над головою». Це побажання з усього переліку на сьогодні – найбажаніше.

Ой доленько-доле, ти завжди була важкою в нашого народу. Завжди тебе намагалися потоптати чужими чобітъми. Історію твого народу намагалися трактувати на свій манер та на свій лад. Її переписували так, як це було вигідно. Навіть історична назва «Київська Русь» має дивовижне трактування. Виявляється, що ми повинні бути у складі федерації, бо історично належимо до Росії, адже Русь – це скорочена назва. І Крим з давніх-давен був російським, і таке інше... Та й Голодомор ніхто штучно не створював, ніяких наказів не було про знищенння селянина-господаря. Це все «вигадки ворогів народу». Ніхто греко-католицьку церкву не нищив. А ці сотні священиків, єпископів, які були в сибірських таборах – це взагалі якісь вигадки. Та й інтелігенцію ніхто не чіпав. Вона сама вимерла, як мухи. Звичайно, зручно керувати людьми, які не знають своєї історії.

Доторгувались вже до того, що самі не пам'ятають, про що й кому розповідають. То солдати у них заблукали, то техніка невідомо яким чином потрапила на нашу територію, то Донбас історично належить території Росії, а що ще?.. Що ж далі? Є золоте правило, точніше, їх кілька, і всі вони тут будуть доречними:

1. Чим вище здіймаєшся (несешся), тим болячіше падати.
2. Хто високо літає, той низько падає.

Не хочу сказати, що після такого «падіння» Росії я буду потирати руки, адже зрозуміло, що у будь-якому випадку постраждають прості люди. Просто хочеться, щоб ці люди схаменулися, перестали вихвалювати свого вождя та замислились над своїм майбутнім і майбутнім своїх дітей.

Та вже пора прокинутись, подумати над тим, що буде далі. Так не може тривати нескінченно. Невже історія нічому не вчить і нічому не навчила цих людей? Адже існувала Римська імперія, яка завоювала практично весь світ, а потім враз впала. Був Наполеон зі своїми мріями, які не здійснилися. Був Адольф Гітлер, що завоював чимало світу, та раптом не стало ні його, ані його завоювань. Все рано чи пізно сходить нанівець.

І це найстрашніше, коли людина на людину наставляє зброю. Чому українці взяли зброю в руки – зрозуміло. Ми захищаємо свій рідний край, ми не ведемо загарбницької війни, ми нікого не поневолюємо. А відстояти цілісність своєї країни – наш обов'язок.

Мій братик ще малий, йому лише 5 років. І коли мама пояснювала йому те, що відбувається в нашій країні, те, що Росія виступає в ролі загарбника, бо хоче забрати нашу землю, поділити її на шматки, то братик це трактував по-своєму. Він не розуміє значення слова «загарбник», а тому замінив це слово іншим – «грабіжник». Дитина усвідомлює, що люди втікають зі сходу України, бо їх грабують.



Сумно і страшно сприймати те, що відбувається в нашій державі. Відбулася Революція Гідності, а корупція і далі процвітає. Депутати не виконують своїх безпосередніх обов'язків. Торги за «портфелі» тривають і далі. Ко-жен сипле обіцянки наліво та направо. Недоторканність так і не зняли, від пільг не відмовились, сесію не відві-дують. Та ще чиновники стають учасниками АТО, відсиджуючись у тилу і не переймаючись моральним аспектом цієї справи. Осього ми домоглися...

Доборолась Україна  
До самого краю.  
Гірше ляха свої діти  
Її розпинають.  
(«І мертвим, і живим...»)

Отак і живемо. А якщо в собі не подолаємо захланність, нахабство, гордість та ницість, то ще довго буди- нам серед руїн. Будує лише любов, людяність, ширість, доброта, віра – міцна та всепоглинаюча, а ще – повага до батьків.

Часом виглядає так, ніби ми забули про заповідь, яка нам ще й дає обіцянку: «І добре тобі буде, й довго будеш жити на землі». Лише нещодавно я зрозуміла слова священика, який говорив про те, що потрібно бути вдячно- му батькам за подароване життя. Я дякую і своїм батькам і Богові за цей коштовний дарунок. А ще дякую Богу і тисячам батьків, які подарували вже життя, дарують і будуть дарувати його своїм дітям. Життя – таке коротке слово. Та якщо воно наповнене добрим змістом – має сенс, то воно ніколи не буде даремним.

«Життя коротке, і коли воно закінчується,  
то закінчується назавжди,  
то ж проживи його гідно,  
прислухайся до свого серця».

Думаю, що так міркують всі люди, які сьогодні з доброї волі стали волонтерами і допомагають нашим воїнам різними способами, як тільки можуть: хтось збирає продукти, хтось долучається до виготовлення маскувальних сіток, хтось готує вітамінізовану суміш, а хтось готує колядки і їде в зону АТО, щоб у такий спосіб підтримати і потешити людей, які сьогодні в складних умовах перебувають на передовій.

А ще – одна людина може дуже мало зробити, а може й немало. Вона може долучитися до збереження спо-кою матері, яка споряджає свого сина в зону АТО, та, перебуваючи в матеріальній скруті, не може придбати йому бронежилет. Ця людина, на перший погляд, зробила не так багато: всього лише зібрала кошти, обзвонила всіх своїх знайомих у пошуках бронежилета і придбала його. Та насправді вона врятувала життя одній дитині. Хіба цього мало?

А ось інший приклад. Одна учителька долучилася сама і знайшла однодумців, які допомогли приготувати та відправити домашню їжу хлопцям на передову. На цьому вона не зупинилася, а запропонувала своїм учням написати листи. Як цікаво мені було спостерігати за братом, котрий цілий вечір виготовляв листівку, а ми йому у цьому допомагали. А як він пишався, коли волонтери у подяку привезли прапор, на якому залишили свої підписи воїни. Брат сфотографував прапор і показує цей знімок всім родичам, гордиться такою подякою.

А от учителька не розголошує про свою участь у цій акції, вона вважає це принциповою позицією, яку повинен мати кожен українець. На мою думку, потрібно брати приклад з таких людей. Адже навіть найменша дрібничка може врятувати життя чиїсь дитині.

Кожен на своєму місці, в такий спосіб, як він може, повинен допомагати нашим захисникам боронити рідний край. А тих, хто заробляє собі на людській біді бонуси, розвелось і так достатньо багато.

Війна колись закінчиться, керівники держав домовляться, але не стихне біль жінок та матерів, не повернуться живими сини та чоловіки, батьки не візьмуть своїх дітей на руки. Боже, зупини кровопролиття і покарай тих, хто розпочав цю безглуздзу, нікому не потрібну війну!

Я вірю і надіюсь, що попри всі випробування, яких вже зазнала Україна на своєму віку і яких зазнає сьогодні, вона залишиться єдиною, непоборною, незалежною, а імена сучасних патріотів золотими літерами будуть вписані в історію нашої держави.

